

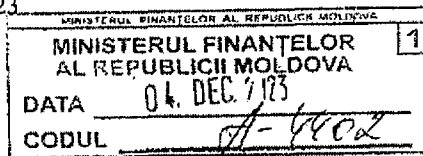
MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII
MOLDOVA

MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

Nr.07/4934 din 01.12.2023

La nr.18-69-12658 din 01.12.2023

Ministerul Finanțelor
e-mail: cancelaria@mf.gov.md
Copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

Ref.: Număr unic 1090/MF/2023

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12658 din 01.12.2023, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat, în termen restrâns, proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor prevederi din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Număr unic 1090/MF/2023), autor – Ministerul Finanțelor, și în limita competențelor funcționale obiectează următoarele.

La proiectul de lege

Art. I., pct.2

Cu referire la propunerea de a exclude din Anexa nr.3 tabelul 2, în note, **la punctul 13**, textul „Inspectoratului de Stat al Muncii și al”, ceea ce va determina în consecință eliminarea majorării claselor de salarizare pentru funcțiile publice din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii față de cele stabilite în tabel (în particular, cu 5 clase succesive pentru fpc și fpe „specialist principal”, „specialist superior”, „specialist”, și cu 10 clase succesive – pentru fpe „inspector principal”, „inspector superior”, „inspector”), **introduse prin Legea nr.272/2022**, de către autoritatea legislativă într-un context de argumentare fezabilă, se va nota *retrospectiv* că stimularea personalului în speță a fost posibilă urmare a reformării instituției.

Astfel, în scopul eficientizării activității și optimizării resurselor alocate Inspectoratului de Stat al Muncii, prin Hotărârea Guvernului nr.725/2022, au fost modificate structura și efectivul limită a acestuia, cu reducerea a 20 unități de personal, fapt ce a permis majorarea salarială enunțată supra și a contribuit la motivarea personalului pentru sporirea eficienței muncii. Or, prin prisma dezideratului *“nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”* (definit la art.131 alin. (6) din Constituția RM), este important a menționa că sursa de finanțare pentru clasele de salarizare suplimentare se atribuie resurselor alocate instituției în formulă optimizată și devine una inalienabilă.

De altfel, prin Legea nr.355/2022 au fost atribuite angajaților Inspectoratului de Stat al Muncii noi competențe privind efectuarea controalelor inopinate și sancționarea directă în materie de muncă nedeclarată, precum și au fost stabilite noi standarde de comportament și integritate.

Reieșind din cele expuse, autoritatea consideră argumentată menținerea **punctului 13** în redacția actuală și opinează asupra omiterii din textul proiectului de lege a propunerii formulate de autor la subiectul în cauză.

În context, se va revedea la nota informativă, compartimentul 4, în ceea ce vizează în note **la punctul 13**. Or, aplicarea valorii de referință în mărime revizuită (2500 lei) personalului

Inspectoratului de Stat al Muncii (precum și altor categorii de personal din alte unități bugetare - în mărime diferită) nu justifică diminuarea cuantumului actual al salariului acestora.

În altă ordine de idei, adițional la scrisoarea nr.01/4568 din 14.11.2023, Ministerul Muncii și Protecției Sociale reiterează necesitatea reglementării măsurilor suplimentare de motivare financiară a personalului Inspectoratului de Stat al Muncii, în condițiile în care să asigure consolidarea și menținerea corpului de inspectori (care au avut parte de mai multe formări/instruiri tematice pe parcursul anului 2023) în sistem. În fapt, rezultatele reformei sunt de o perspectivă promițătoare în anul 2024 în ceea ce privește reducerea muncii nedeclarate în toate formele sale, iar resursa umană este una critică în acest proces (*or, revenirea la etapa de recrutare/instruire ar relua punctul de pornire al reformei inspecției muncii*), de rând cu îmbunătățirea normelor, eficientizarea criteriilor de risc și comunicarea cu mediul de afaceri.

La subiect, se va nota că în Republica Moldova circa 189.000 de persoane activează în sectorul informal. Pierderile fiscale generate de acest fenomen sunt estimate la circa 15 miliarde lei (MDL) anual, ceea ce echivalează cu 6% din PIB.

Concomitent, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, finalizează elaborarea Programului de reducere a muncii nedeclarate pentru anii 2024-2026 (conform PAG 2023), iar realizarea acestuia în mare parte va fi pusă în seama inspectorilor de muncă, care urmează să identifice cazurile de muncă nedeclarată, să determine angajatorii să legalizeze angajații, cu achitarea impozitelor datorate și să aplice sancțiuni corespunzătoare în scopul transformării muncii nedeclarate în muncă declarată. Fapt, ce va spori, în particular, încasările de la veniturile fiscale în bugetul de stat și va asigura contextul de legalitate a pieței muncii. În acest sens, costurile pentru motivarea performanței personalului Inspectoratului de Stat al Muncii se consideră pe deplin justificate, prin prisma eficacității și eficienței mecanismului de stimulare aplicat în raport cu obiectivele realizate.

Or, dacă în ultimii 3 ani (2020-2022), în medie autoritatea depista 7 cazuri într-o lună, după un proces extins de pregătire (reorganizare, recrutare și instruire), urmare a lansării campaniei de verificare a muncii la negru, în baza criteriilor de risc, în perioada 30 octombrie - 1 decembrie 2023, au fost identificate **99 de persoane fără forme legale de muncă** (ceea ce reprezintă o creștere de peste 13 ori a cazurilor depistate/lună, comparativ cu ultimii 3 ani), dintre care **39 persoane au fost legalizate** (circa 40% din numărul total de cazuri depistate). Prin urmare, încadrarea în sistemul bugetar contributiv a 39 de persoane cu un venit salarial, în medie de 8 000 lei lunar, pe parcursul unui an, generează încasări de la venituri aprox.: **1 684 800 lei**.

Consecutiv, obiectivul general al reformei inspecției muncii țintește spre reducerea ocupării informale de la 22,9 % în anul 2021 până la 19 % (-3,9 %) în anul 2026.

De asemenea, este important a menționa că în agenda discuțiilor de aderare a Republicii Moldova la UE se află subiectul consolidării mandatului și *capacității administrative și instituționale a Inspectoratului de Stat al Muncii*. Potrivit „Extras-ului din Raportul de Extindere 2023 pe Capitol 19”, se relevă Recomandarea 3 pentru autoritățile naționale de a lua măsuri concrete în anul 2024, la subiectul relevat supra.

Astfel, identificarea posibilităților interne pentru consolidarea capacităților instituționale (componenta resurse umane) va determina progrese esențiale către următoarea raportare pe dimensiunea de pregătire pentru aderare la UE.

Prin prisma celor relatate, precum și a practicilor eficiente din domeniul salarizării aplicate în cazul altor organe de control (Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal), care efectiv au sporit încasările de la veniturile fiscale și taxele vamale în bugetul de stat, *în particular*, după introducerea sporului specific de 110% (inclusiv care a diminuat nivelul de vulnerabilitate corupțională în sistem), Ministerul Muncii și Protecției Sociale opinează asupra replicării

practicilor respective de stimulare și în cazul personalului Inspectoratului de Stat al Muncii din considerentele listate mai sus.

Or, au fost interzise prin lege activitățile care creează risc de conflict de interese pentru inspectori. Și, la etapa actuală, salariile (în mărime - net) ale inspectorilor de muncă variază în jur de 10 000 lei/pentru începători în jur de 7 000 lei, ceea ce este sub mărimea salariului mediu la nivel de țară și vădit descurajează încadrarea și/sau menținerea în sistemul de inspecție a angajaților. Iar adecvarea salariilor, prin acordarea sporului suplimentar, personalului Inspectoratului de Stat al Muncii (în număr de 84 unități de personal) pentru compensarea efortului depus în combaterea muncii nedeclarate/subdeclarată în condiții specifice de activitate, inclusiv cu riscuri de corupție, va contribui la creșterea performanței individuale, precum și a instituției.

Având în vedere îmbunătățirea managementului intern prin revizuirea proceselor operaționale și stabilirea obiectivelor de performanță în formulă nouă, pentru asigurarea capacității de funcționare a instituției și respectiv a sustenabilității reformelor inițiate, Ministerul Muncii și Protecției Sociale solicită, în repetate rânduri, Ministerului Finanțelor, discernerea subiectului și examinarea oportunității privind includerea în prezentul proiect de lege, suplimentar valorii de referință de 2500 lei și aplicarea claselor de salarizare existente, a reglementărilor ce vizează una din următoarele opțiuni:

i. majorarea alocațiilor financiare anuale pentru acordarea sporului de performanță de la 10% până la 60% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor de performanță

Astfel, articolul 16 din Legea nr.270/2018 se va completa cu un alineat nou (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Prin derogare de la prevederile alin. (2), Inspectoratului de Stat al Muncii pentru acordarea sporului pentru performanță se alocă anual mijloace financiare în limita a 60% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor de performanță.”

Respectiv, Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 se va completa cu un punct nou (18¹), cu următorul cuprins:

„(18¹) Prin derogare de la prevederile alin. (18), valoarea totală planificată/alocată pentru calcularea mijloacelor financiare aferente sporului de performanță personalului Inspectoratului de Stat al Muncii constituie 60% din suma anuală a salariilor de bază la nivel de instituție.”

ii. atribuirea sporului cu caracter specific personalului Inspectoratului de Stat al Muncii în mărime de 50% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific

Astfel, articolul 17 alineatul (2) din Legea nr.270/2018 se va completa cu litera f), cu următorul cuprins:

„f) pentru personalul Inspectoratului de Stat al Muncii – 50% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.”

Respectiv, Anexa nr.4 la Hotărârea Guvernului nr.1231/2018 se va completa cu un punct nou (12), cu următorul cuprins:

„(12) pentru personalul Inspectoratului de Stat al Muncii, sporuri cu caracter specific se acordă pentru caracterul individualizat și specific de activitate în combaterea fenomenului muncii nedeclarate, achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator.”

Art. I., pct.4

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea responsabilă la nivel național de domeniul muncii, inclusiv componenta de retribuire a muncii. Prin urmare, se confirmă că pe calea dialogului social a fost agreat cuantumul de 5 000 lei pentru salariul minim pe țară cu începere de la 01.01.2024. În acest sens, se află la etapa de promovare spre aprobare în ședința Guvernului proiectul de hotărâre cu Număr unic 1042/MMPS/2023.

Adițional, se va nota că pe platforma Comisiei Naționale de Consultări și Negocieri Colective, la care Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură lucrările de secretariat, a fost protocolat subiectul abordat de către partenerii sociali (partea sindicatelor) în ceea ce vizează necesitatea revizuirii conceptuale a aplicării cuantumului salariul minim pe țară în sectorul bugetar prin incorporarea plăților compensatorii până la atingerea cuantumului salariului minim pe țară aprobat/aplicat în anul de referință.

Subsidiar, în cazul în care autorul proiectului de lege învederează că la etapa de definitivare nu va lua în considerare obiecțiile și/sau propunerile precitate, autoritatea insistă asupra organizării în termen proxim a unei ședințe pentru identificarea soluțiilor privind remedierea divergențelor de opinie în conformitate cu procedura stabilită la articolul 39 alin. (3) din Legea nr.100/2017.

Secretar de Stat

Corina AJDER

Digitally signed by Ajder Corina
Date: 2023.12.04 08:14:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Alexandr Anghelcev
tel.: 0 (22) 804 495
Ex.: Snejana Țurcanu
tel.: 0 (22) 804 419